

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Pametna finančna politika

Novi finančni minister, g. dr. Milan Stojadinović, priznani strokovnjak v valutnih vprašanjih, je dne 18. januarja na seji upravnega odbora Narodne banke v velikem govoru naznanil svoje dalekosežne reforme na finančnem polju. Ob ti priliki se je dotaknil tudi vprašanja inflacije. Objavljamo zadevni odlomek iz njegovega govora, ki je izval splošno odobravanje in priznanje:

»Imamo ljudi ki mislijo, da bi se dale mnoge težave premagati, če bi znižali vrednost dinarja, ali pa če bi se zatekli k inflaciji. To verjeti se pravi verjeti, da je denar vzrok vse gospodarske krize in da je potemtakem v denarju zdravilo za krizo. Jaz tega ne verjamem in tudi tega ne mislim. Vsi vidimo težko gospodarsko krizo, ki je objela tako države z zlato valuto, kakor države s papirnato. V raznih državah vidimo razne stopnje vrednosti nacionalne valute. Toda povsod vlada ista ali skoraj ista kriza.

Kdor predlaga inflacijo, misli samo na dolžnike, pozablja pa na varčevalce, ki so morda z največjimi žrtvami hranili svoje imetje v vložnih knjižicah. Pozablja tiste, ki so kupovali državne papirje v veri v moč svoje države. Pozablja na uradnike, državne in zasebne, na delavce, katerih plača in mezda je urejena po zakonu ali s pogodbo in ki se ne bi tako lahko in tudi ne tako hitro mogla prilagoditi višini cen, ki bi hudo zrasle.

Znižati vrednost dinarja pomeni pomagati enemu sloju v škodo drugega, pomeni morda rešiti ene, a zanesljivo uničiti druge. To bi bila največja krivica, ki si jo moremo misliti. Danes gledamo države srednje Evrope, kako se bore z največjimi težkočami strahotne gospodarske krize. Toda nobeni izmed njih ni prišla na um inflacija kot zdravilo. Zato ne, ker so te države bolj kakor katerakoli druga okusile inflacijo in vedo kaj pomeni pogorjšice, ki ga inflacija pušča za seboj.

Naš gospodarski organizem je bolan. Boleha od več bolezni. Zato ne smemo zanašati vanj nove nevarne bolezni, ki se imenuje inflacija. Takšne bolezni ne bi mogel vzdržati. Zato bo naša valutna politika tista, kar je povedano v vladni deklaraciji 3. januarja, namreč ohranitev sedanje vrednosti dinarja. Toda za ohranitev te vrednosti ni niti najmanj potrebna fikcija. Zato sem dovolil, da se v našem domačem tisku lahko svobodno objavljajo tečaji dinarja v Curihi.

To zagotovilo je zlasti nam, drž. uslužbencem in upokoјencem, ki moramo živeti ob naših stalnih, itak že preskromnih prejemkih, v veliko uteho in pomirjenje. Prav za nas bi bil vsakršen poskus inflacije in razvrednotenja denarja naravnost katastrofalen. Zato moramo to modro, finančno politiko g. dr. Stojadinovića nadvse iskreno pozdravljati!

Organizacija in članstvo

Stališče organiziranega učiteljstva.

Na glavni seji glavnega odbora »Jugoslov. učiteljskega združenja«, ki se je vršila konec minilega leta v Beogradu, je bilo sprejeto načelno stališče navedene organizacije glede šolske personalne politike in društvenih intervencij. Iz te načelne izjave posnemamo nekatere, splošno važne točke, ki bi mogle služiti tudi drugim našim strokovnim organizacijam kot vodilo in vzgled pri njihovi notranji ureditvi.

Člani morejo od JUU zahtevati intervencije in posredovanja samo takrat, kadar gre za stvarne stanovske, šolske ali prosvetne zadeve, ne pa za stvari čisto zasebnega značaja.

Nameščanja in premestitve so zadeva oblastev in se organizacija vanje ne vmešava. Intervenira pri oblastvu le tedaj, če smatra, da je ogroženo in kršeno načelno stališče glede nameščanja in premestitev. Organizacija bo skušala dobiti svojega zastopnika v komisijah, ki odločajo o tem, zlasti v banovinskih in centralnih komisijah. Vsa društva morajo med članstvom pobijati napačno mnenje, da je organizacija samo posredovalnica za učiteljske službe.

Posredovanje političnih strank in osebnosti bo organizacija načeloma odklanjala. Uporabo takih posredovanj morajo članstvo in vsa društva odklanjati. Do političnih strank in oseb izven učiteljstva se bo JUU obračalo samo v načelnih vprašanjih. Prošnje posameznikov do neučiteljskih oseb in korporacij za intervencije in kvarne za učiteljski stan, nemoralne in škodljive. Zato naj se sprejemanje poedinčev in intervencije pri oblastvih glede namestitev in premestitev onemogočijo. Taka prošnja naj se vlagajo samo pismo in po službeni poti. Za napredovanja bo JUU posredovalo le načelno in nikdar ne, preden ne poteče 3 meseci od vložitve prošnje.

Vsa izpraznjena službena mesta naj se razpisujejo, namestitve naj se pa komisijsko izvršujejo. V razpisih

služb naj se točno navedejo posebne ugodnosti in drugi pogoji. Pri namestitvah in premestitvah naj odločajo samo zakonski predpisi.

V kraje s srednjo šolo naj pridejo po načelu organizacije zlasti učitelji, ki imajo otroke, godne za srednje šole. Poleg njih naj pridejo v taka središča dobri organizacijski in kulturni delavci. — Učiteljice, poročene z neučitelji, naj se ne favorizirajo na škodo starejših učiteljev(ic). — Združenje stoji na stališču, naj se kot novinci postavijo najprej tisti, ki žive v slabih družinskih in gmočnih razmerah in ki so bili dobri dijaki. — Prosilcev, ki imajo že 35 let službe, organizacija načeloma ne bo priporočala pri namestitvah ali premestitvah. Društva morajo nanje vplivati, naj vložijo prošnjo za upokoјitev. V tem oziru se mora odlaganje smatrati za škodljivo načelni zahtevi, naj se zniža službena doba učiteljstva, in kvarno namestitvi nezaupenih abiturientov.

Glede ocenjanja izvenšolskega dela naj se upoštevajo samo službeni podatki, ki naj se vnašajo v službeni list. Vendar naj se šolsko delo smatra kot prvo in pglavitno, izvenšolsko delo pa je upoštevati šele v drugi vrsti. — Šolski upravitelji s polnimi službenimi leti naj se avtomatsko razrešijo. Pri reševanju nadzorniškega vprašanja sodeluje JUU samo v načelnem pogledu.

Organizacija skuša doseči, da se sedanji način nameščanja in premestitev izpremeni po upravni poti in v zakonom tako, da bodo ta posel opravljale posebne komisije, v katerih naj bodo tudi zastopniki učiteljske organizacije.

V disciplinske zadeve se organizacija načeloma ne vmešava, zlasti ne med postopkom samim. Na preiskavo bo JUU skušalo vplivati samo v naslednjih ozirih: da se osumljencu omogoči vpogled v obtožbo in da možnost zagovora, da opozarja oblastvo na morebitne zlorabe pri preiskavi, da zahteva

naj se zagovor osumljenca pravilno in popolno beleži in upošteva ter da naj se zasljišijo razbremenilne priče. Za tako posredovanje pa mora prizadeti predložiti zadosten dokazilni material, sicer se intervencija ne sme izvršiti. Kjer je bil očitno prekršen zakon, JUU načeloma ne bo interveniralo in ne bo branilo krivcev. — Anonimne ovadbe naj se načeloma ne upoštevajo. Tožbe iz neučiteljskih vrst naj se obravnavajo le, če so podpisane in če ovaditelj prevzame odgovornost zanje. Tudi pritožbe korporacij in društev naj se upoštevajo le, če zanje prevza-

me odgovornost društveni odbor. — Preden se zaključi disciplinsko postopanje, naj se proti osumljencu ne postopa kazensko, zlasti naj se učiteljstvo načeloma ne premešča brez predhodne disciplinske ugotovitve krivde. V vrhovnem disciplinskem senatu sodeluje zastopnik JUU, ki pa je sodnik in ne zagovornik v ti funkciji. Njemu organizacija dostavlja obrambni material, da more pravično presoditi vsak primer. — Disciplinsko postopanje naj se za učitelje z zakonom spremenijo in uredi po splošnih načelih uradniškega zakona.

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Neposredni dogovor.

Pogodbe (ugovori) se morejo izjemoma sklepati tudi z neposrednimi dogovori (pogodbe) v sledečih primerih:

1. pri vseh poslih, kjer vrednost ne presega 1000 Din;

2. pri nabavkah potrebnega materiala v vrednosti do 50.000 Din v vseh primerih, kadar so drž. prometni ali drugi gradbeni objekti, poškodovani po elementarnih neizrednih ali zaradi kakega drugega nepredvidnega primera, potrebni nujnega popravila, če se le-ta pokažejo kot neobhodno potrebna za vzdrževanje javnega prometa ali za kako drugo drž. opravilo in če jih je mogoče izvršiti v režiji;

3. pri poslih, ki se morajo v interesu države držati v tajnosti;

4. ako nujnost potrebe zahteva izvršitev posla v kar najkrajšem času, to pa le ob izjemno važnih prilikah;

5. pri nabavi predmetov, katere izdeluje samo eno podjetje v državi in predmetov, katerih izdelava je izključni patent ali uvozno pravo posameznika, kadar ni drugih predmetov take vrste;

6. pri nabavi predmetov, ki se morejo dobiti samo pri eni osebi na pr.: starine, umetniške in naučne zbirke in drugi redki predmeti;

7. pri poslih, poverjenih drž. pridobitnim podjetjem in ustanovam;

8. pri popravilih strojev in strojnih instalacij tvrdke, ki jih je izvršila, če je pravilna izvršitev tega dela mogoča samo pri tej tvrdki;

9. pri nakupu živine (jahalne, vprežne in tovarne), ki jo potrebuje vojska in pri nakupu konjev in druge plemenske živine;

10. pri nakupu raznih vrst žita, sena, slame za potrebe vojske in mornarice, nabavljenih neposredno med ljudstvom — producenti in pri njihovih zadrukah. Vojsna oblastva, pristojna za nakup teh predmetov, določijo cene in pozovejo producente ali njihove zadruge, naj pripeljejo predmete v vojna skladišča in izroče komisijam, ki jih bodo takoj plačale. Ti nakupi se objavljajo preko upravnih in občinskih oblasti;

11. pri nabavi materiala za razsvetljavo, kurjavo in steljo vojske in mornarice za časa manevrov;

12. pri nakupu kmetijskih izdelkov domače industrije, nabavljenih neposredno od producentov ali njihovih zadrug, če nabava ne presega 10.000 Din;

13. kadar se za drugo javno licitacijo za nabavke potom pismenih ponudb javi en sam ponudnik;

14. če se pri drugi licitaciji ali na ponovno zahtevo, naj se predlože ponudbe, ne izjavi niti en ponudnik. Za sklenitev pogodbe je v tem primeru potrebno pritrdilo (soglasnost) finančnega ministra (§ 145.).

Sklenitev pogodbe do 1000 Din se lahko poveri enemu uradniku, ostale

neposredne pogodbe, pa se morajo skleniti samo komisijskim potom. Komisijo sestavljajo najmanj trije uradniki. Kadar je vrednost posla manjša kakor 5000 Din, lahko sestavljata komisijo samo 2 člana iz vrst zvaničnikov, ki imajo več kot 5 let zvaniške službe, ali pa dva člana iz vrst pripravnikov (§ 146.). Čim gre za nabavko stvari in materiala, člani komisije ne morejo biti uradniki, ki so hkrati oskrbniki teh stvari oz. materiala, pri gradbenih delih pa ne uradniki, ki so bili režiserji, ali ki so vršili nadzor nad izvršitvijo teh del. Uradnike pri nabavi, navedenih pod toč. 1.) in člane komisije pri ostalih nabavah določuje nakazovalec v naredbi za izvršitev poslov.

Predlog za sklenitev neposrednega dogovora sestavi komisija, ki je vršila javno licitacijo.

Neposredni dogovor velja, kadar ga odobri nakazovalec, ki je odredil sklenitev neposrednega dogovora. Vendar pa more nakazovalec ali pomožni nakazovalec pooblastiti podrejenega uradnika, da namesto njega in brez njegove odobritve kratkim potom zaključijo posel, izvrši, sprejme ali izplača pogojeno ceno v sledečih primerih:

1. v primerih, navedenih v toč. 1., 2., 7., 9., 11. in 12.;

2. pri nabavki iz toč. 5., kadar skupna vrednost nabave ne presega 100.000 Din;

3. v primerih navedenih v toč. 3. in 4., kadar gre za nabavo stvari in materiala, katerih skupna vrednost ne presega 100.000 Din;

4. v primeru nabave iz toč. 10. po ravno tam predpisanem postopku, ne glede na vrednost nabave.

Pooblastilo se izda v naredbi za izvršitev poslov. Kadar se pri sklepanju dogovora člani komisije ne morejo zediniti, pogodba velja, kadar jo odobri nakazovalec. Na podstavi zgoraj omenjenega pooblastila izda nakazovalec začasno naredbo za izplačilo, po kateri se za to določenemu uradniku ali članom komisije izročajo potrebne vsote v mejah angažiranih izdatkov z naredbo za izvršitev posla in pod pogojem, da prejete vsote naknadno obračunajo. Uradnik odnosno komisija pa je dolžna predložiti nakazovalcu izčrpno poročilo o izvršenem poslu, originalni račun osebe, s katero se je sklenil dogovor in ki je prejela izplačilo ter potrdilo pristojnega organa, da so predmeti vnešeni v knjigo inventarja ali v spisek potrošnega materiala, če gre za nabavko materiala. Komisija ima pravico izvrševati izdatke samo do vsote, ki je navedena v pooblastilu. Ko odobri nakazovalec delo uradnika odnosno komisije, dostavi vse dokumente s svojim pravičnim nalogom računovodstvu, ki je izvršilo začasno izplačilo. S tem nalogom se zamenja in popolnoma likvidira začasno izplačilo. Ako ni izdan plačilni nalog do konca tretjega meseca po preteku

proračunskega leta so dolžni uradnik oz. člani komisije vse neopravičene vsote takoj, najdalje pa do konca računskega leta vrniti blagajni, od katere so jih prejeli.

Za vse posle po katerih se sklepajo neposredni dogovori razen onih iz toč. 1., 5. in 6. (§ 145.), je dolžan nakazovalec predpisati posebne pogoje.

Kadar odobrava neposredni dogovor nakazovalec, mora komisija kakor hitro je izvršila svoj posel, sestaviti izčrpano poročilo in pogodbo (ugovor), ki mora biti podpisana od osebe, ki je pogodbo sklenila in od članov komisije in mora vsebovati vse pogoje, po katerih je sklenjena, kakor tudi določilo, da velja za pogodbo v celoti določilo poglavja III. (ugovori). Če ne izda nakazovalec odločbe o odobrenju pogodbe v teku 30 dni, ponudnika ne veže več pogodba. Odločba o odobrenju pogodbe se izda na pogodbi sami. Od dneva odobritve pogodbe se smatra, da je pogodba sklenjena, a roki za

izvršitev pogodbe začno teči od dneva, ko se priobči ponudniku odobritev pogodbe.

Kadar presega vrednost neposrednega dogovora vsoto 10.000 Din, je dolžan ponudnik vložiti kavecijo v roku, ki ne more biti daljši od 15 dni. Naredbo o tem izda nakazovalec v odločbi o odobrenju pogodbe.

Nakazovalec, odrejeni uradnik in člani komisije, ki jih določi nakazovalec, da sklenejo neposredni dogovor, se morajo brigati, da odgovarjajo ponudene cene krajevnim in povprečnim tržnim ali borznim cenam, sicer prevzamejo vso odgovornost. Neposredni dogovori se morajo sklepati samo z osebami, ki so ali sami producenti, ali pa so po zakonu o obrti opravičeni izvrševati tozadevne posle, izjemo tvorijo samo primer, kadar je predmet, ki ga je nabaviti, mogoče dobiti samo pri eni osebi (na pr. starine, umetnine).

(Dalje.)

Za znižanje najemnin!

»Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani« nam javlja, da vroča prav zdaj stanovanjskih najemnikom radi sestave potrebne statistike za mesto Ljubljana vprašalne pole z vabilom, da jih v lastnem interesu izpolnijo in takoj društvu vrnejo.

Najemnine so za večino stanovanjskih najemnikov daleko previsoke, ker nikakor niso v skladu z njihovimi dohodki, saj absorbirajo najemnine tako velik del dohodkov, da morajo najemniki skrbeti izdatke za najnujnejše življenjske potrebe na minimum. Posledice tega stanja občutita trgovina in obrt, ker konzum stalno pada, zaradi tega tudi njih čisti zaslužek. Iz tega sledi, da višina stanovanjskih najemnin ni samo vprašanje stanovanjskih najemnikov, temveč tudi celotnega kroga vseh njihovih dobaviteljev. Stanovanjski najemniki pa tvorijo večino prebivalstva v Ljubljani, saj jih je nad 12.000, hišnih posestnikov pa le okoli 3.600.

Zaradi pomanjkanja zaslužka je splošni gospodarski položaj vedno slabši, zaradi česar je treba iskati možnosti in načina za njegovo ublažitev in izboljšanje. Za rešitev teh vprašanj pa je stanovanjski najemnik kot posameznik prešibak. Mogoče je, da posamezni najemnik pri svojem gospodarju doseže znižanje previsoke najemnine, vendar nima to na splošni položaj nobenega vpliva.

Za rešitev perečih stanovanjskih vprašanj je potrebno predvsem, da stanovanjski najemniki sami pokažejo svojo odločno voljo, da hočejo brez-pogojno vztrajati na izpolnitvi svojih zahtev. Pri tem pa morajo postopati enotno in inicijativno. Združiti se mo-

rajo v organizaciji stanovanjskih najemnikov in jo moralno — in če treba tudi gmotno — podpirati. V dosegu cilja je edino pravilna ta pot, katero so si izbrali — kakor vidimo — vsi stanovi. Potrebo močne organizacije so uvideli stanovanjski najemniki že po večini evropskih držav. Njihova društva in zveze teh društev sodelujejo pri reševanju stanovanjskih vprašanj s tolikšnim uspehom, da so v večini držav po zaslugi takih organizacij interesi stanovanjskih najemnikov še zmerom s posebnimi zakoni dobro zaščiteni.

Tudi pri nas so mnogi spoznali, da se ne more pričakovati splošno izboljšanje najemnin razmer, dokler se ne bodo stanovanjski najemniki v lastnem društvu dobro organizirali in združeni odločno vztrajali pri upravičenih zahtevah. Pomen svoje lastne organizacije pa so stanovanjski najemniki doslej žal hudo podcenjevali. Le premnogi se doslej še niso organizirali, zaradi česar s svojimi utemeljenimi zahtevami, da se primerno uredi najemnine, niso uspeli.

Vsi pa vemo, da so hišni posestniki združeni skoraj polnoštevilno v svojih društvih in da so prav z njihovo pomočjo dosegli uzakojenje svojih zahtev že leta 1929. s tem, da je bilo dotedanje pravično maksimiranje stanovanjskih najemnin ukinjeno.

Življenjske razmere stanovanjskih najemnikov so se zlasti v zadnjih letih tako poslabšale, da je hitra rešitev perečih stanovanjskih vprašanj nujno potrebna. To pa morejo najemniki doseči le z močnimi organizacijami, v katerih morajo biti združeni vsi do zadnjega.

Zato naj vsi najemniki vprašalne pole, ki se jim vročajo, v lastnem interesu točno izpolnijo in takoj »Društvu stanovanjskih najemnikov v Ljubljani« (Nebotičnik III. nadst.) vrnejo. Vsi državni uslužbenci in upokojenci,

ki so stanovanjski najemniki, naj se včlanijo v »Društvo stanovanjskih najemnikov«, ker more le močna organizacija računati na uspeh, katerega gotovo vsi željno pričakujemo in neobhodno potrebujemo.

Mestni uslužbenci za svoje pravice

Zagrebsko glasilo Združenja železniških uradnikov, mesečnik »Glasnik železniških činovnikov« objavlja pod prednjim naslovom v svoji 1. letošnji številki naslednji članek v slovenščini. Članek zaradi zanimive vsebine in točnih in pravičnih opazanj zasluži, da se seznanijo z njim tudi širši krogi državnih nameščenec. Glasi se:

»Novi zakon o mestih zahteva novo ureditev položaja mestnih uslužbencev in sicer tako, da bi bile plače posameznih kategorij mestnih uslužbencev enake plačam državnih nameščenec istih kategorij.

Znano je, da so sedanje plače večine mestnih uslužbencev napram plačam državnih nameščenec znatno večje, neglede na druge postranske dohodke. Večina mestnih županov in mestnih svetov je pravičnega naziranja, da se more zahtevati in pričakovati plodnosno službovanje le od zadostno plačanega uslužbenca.

Plače državnih nameščenec ne dosegajo več eksistenčnega minima. Kupna moč tega sloja je padla na tako stopnjo, da se slišijo svarilni glasovi celo iz krogov, ki državnim nameščenem niso preveč naklonjeni. Razumljivo je zato, da si mestni uslužbenci odnosno njih organizacije prizadevajo, da bi se preprečilo izenačenje plač z onimi državnimi nameščenec t. j. izenačenje navzdol pod eksistenčni minimum. S simpatijami spremljamo njih borbo in jim ne zavidamo boljšega in obilnejšega kruha; saj sami najbolj vemo, kaj

se pravi živeti s tako skromno plačo, kakor nam jo odmerjajo; neprimerna pa se nam zdi argumentacija, kakor jo često slišimo in čitamo, da imajo mestni uslužbenci znatno višje funkcije kot državni nameščenenci in da torej ne gre, da bi imeli kot vršilci znatno važnejših funkcij plače državnih nameščenec z manj važnimi funkcijami. Ne zdi se nam fair, četudi v borbi za plačo, zapostavljati nameščenec sorodne službe, da se s tem povzdiguje vrednost lastne službe in podkrepe zahteve večje nagrade za to službo.

Šef železniške postaje s tisoč in več uslužbenci, šef kurilnice z do sto in več stroji, šef železniške delavnice s tisoči delavcev imajo najmanj tako važne funkcije kot n. pr. ravnatelj mestnega dohodarstvenega urada ali tržnega nadzorstva ali mestnega pogrebnega zavoda.

Ne zato, ker imajo navadno važnejše funkcije, naj se mestni uslužbenci ne izenačijo z državnimi nameščeneci, ampak zato, ker so plače državnih nameščenec preniske in bi jih bilo že davno treba zvišati. En—Ko.

Mislimo, da mora tem pravičnim ugotovitvam vsak pravičen opazovalec le pritrčiti. Ne znižanje plač mestnega uslužbenstva, temveč zvišanje naših prejemkov in pokojnin je nujno potrebno. Saj o tem, da so naši dohodki daleč izpod najskromnejšega življenjskega minima, menda ne more biti debate.

Državni svet

Sestava oddelkov za I. 1935.

I. oddelek.

Predsednik državnega sveta — predsednik oddelka g. Radojlovič P. Dragoljub; člani: gg. Mušicki dr. Mita, Rošić dr. Maksimilijan, Damjanović Božidar in Svetek dr. Fran. — Namestnika: gg. Pišteljić Luka in Pečić dr. Teodor.

Področje oddelka:

Predmeti predsedništva ministrskega sveta, ministrstva za zunanje posle, ministrstva za notranje posle, ministrstva za trgovino in industrijo, oddelka za vere ministrstva pravde, vse samoupravne stvari in spori o pristojnosti.

II. oddelek.

Podpredsednik državnega sveta — predsednik oddelka: gosp. Barić dr. Josip; člani: gg. Sardelić dr. Rudolf, Vildović An-

tonije, Milovanović Zarko in Čubrovic dr. Pavle. — Namestnika: gg. Matanović Aleksa in Svetek dr. Fran.

Področje oddelka:

Predmeti ministrstva za prosveto, ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, ministrstva za telesno vzgojo naroda, ministrstva za kmetijstvo z vsemi predmeti agrarne reforme, najsi je o njih izdal odločbo minister ali upravno sodišče.

III. oddelek.

Predsednik: g. Sagadin dr. Stefan; člani: gg. Supilo dr. Đivo, Hacić Nuri Osman in Tavrić Sabin (eno mesto ni zasedeno). — Namestnika: gg. Leovac Dragiša in Nikolić Vojislav.

Področje oddelka:

Predmeti ministrstva za vojsko in morarico in ministrstva za gradbe.

Francis Carco:

Letnik 16

Prizor iz vélike vojske.

»Letnik 16!«

»Da.«

Vlak je drdral skozi noč proti Parizu. Bavoche, ki je zaradi deklškega obraza, okroglih oči in svojega odkritosrčnega značaja zbujal pozornost vseh vojakov, ki so se vozili z njim na dopust, si je pomaknil čelad v tilnik. Zdjaj so si ga lahko bolje ogledali. Zdelo se je, da je v zadregi. Toda spretno je potegnil komisno vrečo iz mreže za prtjago, jo odprl, izvelkel na dan pol hleba, lično odrezal tenak kos, razlomil tablico čokolade na koščke in pričel jesti.

»No, mali?« ga je v pozdrav ogovoril blaten korporal.

Bavoche je povesil pogled in ni nič odgovoril. Kakor ubogljiv otrok je držal krušno vrečo na kolenih. Bilo ga je smešno videti. Čelada se mu je svetila. Sivi bojni plašč mu je segal prav do ušes in zares je bil podoben otroku, ki med šolskim odmorom ravno malica z maslom namazani kruh in čokolado po grošu.

»Kam se pa vlečeš na dopust?« je pozvedoval korporal.

»V Panam!«... je odvrnil Bavoche. Nato se je popravil »... V Pariz!«

»Panam!« Ta je dobral!... Dejal je, Panam!« je zaklical iz kota velik možakar, ki je bil videti šaljivec. »Si morda ti iz Panama, mali?«

»Kajpada!... Iz Rue d' Angoulême.«

»Tako, tako!«

Šaljivec, ki je očitno preziral mlade letnike, je pa dodal: »Kolikokrat si pa že bil v kajbi?«

»Nikoli še nisem sedel.«

»Zakaj pa ne?«

Bavoche je opazil, da se norčujejo iz njega. Pojasnil je:

»Pri nas kaj takega ne gre, razumeš? Enkrat se še lahko zgodi, enkrat, večkrat pa ne!... Pri drugem te že postavijo pred vojno sodišče... In tiste, ki so že sedeli enkrat, pošljejo med žične ovire, v najsprednjo črto...«

»In tega te je seveda strah, kaj?«

»Prav nič!... Teda polkovnik je ukazal, da morajo vsi tisti, ki so že bili v luknji, defilirati pred vsem regimentom. Razumeš?«

Tedaj se je vmešal korporal v razgovor.

»V katerem odseku ste pa zdaj?«

»Človek božji, pazi na jezik, bodi previden!« se je zafrkljivo rogaj šaljivec. »Kaj ne vidiš, da nas ta mali tod s svojo najsprednjo črto prav pošeno za nos vleče? Ah, la, la!... Vi ste vaše žične ovire napeli pač tam nekje okoli Montblanca, kaj ne?«

»Že prav!« je Bavoche urno odvrnil, »jaz vsaj tičim v jarku, na to lahko prisežem, saj smo leteči regiment!«

»Ni mogoče?«

»Prostovoljci?« je povprašal korporal.

»Sami prostovoljci letnika 16, prav res! Vi se tamle le kar smejte, kolikor vas je volja, vsekakor imamo mi že svoj napad v Champagni za seboj... Kar malo povprašajte, pa brž!... Saj tamle sedi vojak iz kolonij, ki je njegov regiment ležal poleg našega... Ti poslušaj!... je res ali ne? ... smo skupaj naskočili v bitki, ali ne? ...«

»Pač!« je odgovoril vprašani, ki se je zdelo, da z odprtimi očmi spi.

Vsi so molčali. S polno paro je drvel vlak skozi male postaje. Žvižgaje in elastično je drsel po tiru. Luč je izpod stropa širila neprijazno svetlobo in vsi ki so se vozili na dopust in so poslušali korporala, šaljivec in Bavocheja, so čutili, kako jim vstajajo v spominu grozne slike vojnih strahot.

Od tega so začutili čudno zaspanost. Korporal je pokimaval z glavjo. Bavoche si je z drobtinicami, ki so bile bele kot mleko, nabasal usta, da mu ni bilo treba govoriti in celo šaljivec se je zdel zamišljen. Vendar je dejal z nizkotno okrutnostjo:

»Kdor je pravi vojak, je moral sedeti vsaj enkrat v luknji, razumeš? — Sicer!... Torej kar na dan z junaštvij iz Champagne, ti vojaški vajenec!... Si se pač bal, kaj?«

»Seveda, tudi bal sem se!« je Bavoche pogumno priznal »navzlic temu...«

»Kaj, navzlic temu...?«

»Mar se ti morda nisi nikoli bal?«

»Jaz?... No, ta je pa dobra!« je zatulil dolgin.

»No, le malo poslušaj!« je dejal nato Bavoche z vso odkritosrčnostjo svojih let. »Bili smo v Tahureu, naš regiment... Nekateri tovariši in jaz smo morali tvoriti zvezo, razumeš?... Tedaj pride naenkrat do naskoka, razumeš?... Seveda, mi smo manj tvegali, ker smo bili pri tleh. Opazovali smo napad... črnovojniki so se umaknili artileriji in pehota je po oddelkih skakala iz zakopov. Tedaj si mislim: no, če bo šlo tako do konca, nam bo še lepa predla!... Bilo mi je pravo figo za vse skup!... Kar naenkrat dobimo, trije tovariši in jaz, povelje, naj se splazimo k drugemu bataljonu in sporočimo, naj napadejo z leve... Ah, moj ljubi, to ti je bila šmentana zadeva! — No, lepo, izgubimo se... Pif, paf, pif, paf! Od vseh strani je

zagrmelo in vidim, kako se vsi trije prekopicnejo... Le previdno! si pravim tedaj, toda saj razumeš, imel sem povelje in nisem se brigal za tovariše... Dirjam dalje... Vse prav in lepo!... Poglavar, kateremu sem prinesel poročilo, zija vame in pravi: »Se hudo bojiš?«

»Seveda, gospod stotnik!«

»Povej tvojemu zapovedniku,« mi nato zatuli v uho, »da je vse v redu in da se odmaknemo na levo! — Nič skrbi, naredilo se bo... naredilo se bo!... Razumies? ...«

»Seveda, gospod stotnik!«

»Torej zdaj pa kar na pot, ti trepetlika, glej da izgineš!«

»Zdjaj se je pa reklo nazaj priti! — O ti križana gora, to je pa bila zadeva! Torej odplazim se, da prinesem našemu staremu odgovor... In spotoma pa pozabim, kakor za nalašč, da boš vedel, ali je rekel poglavar da se odmaknemo na levo, ali da se odmaknemo na desno! No, to je zlodejeva reč, si mislim. Zdjaj sem pa v lepi godlji... Kar nič več si nisem upal naprej, zakaj naš stari, ljubi moj...«

»No, in?« se je zmagovalno zarežal šaljivec.

»O, to je pa nadvse enostavno,« je Bavoche vljudno odvrnil, »... Nazadnje se je vse le dobro izteklo...«

»No, pa tvoj stari?«

»Zapovednik?... Da, saj res!... No, tega ni bilo več! — Medtem ga je bilo raztrgalo na tisoč koščkov, zapovednika...«

In mirno, kakor kak star vojak je Bavoche končal:

»Seveda — sicer bi bil gladko dobil petnajst dni temnice!«

IV. oddelek.

Predsednik: g. Jovanović dr. Radoje; člani: gg. Nešić Stevan, Perković Ante, Leovac J. Dragiša in Nikolić Vojislav. — Namestnika: gg. Ivanišević Milisav in Čubrović dr. Pavle.

Področje oddelka:

Personalni predmeti ministrstva za finance (postavitve, napredovanja, odpustitve, pokojnine) in ostali administrativni predmeti tega ministrstva; predmeti ministrstva za šume in rudnike in ministrstva pravde (brez oddelka za vere).

V. oddelek.

Predsednik: g. Škarja Ivan; člani: gg. Miličić dr. Petar, Ivanišević Milisav, Matanović K. Aleksa in Pišteljić Luka. — Namestnika: gg. Kerbler dr. Slaviša in Krstić Nikola.

Področje oddelka:

Predmeti ministrstva za promet in disciplinska kazniva dejanja ter vobče predmeti po tožbah zoper odločbe upravnih oblastev o disciplinskih kaznivih dejanjih državnih uslužbencev.

VI. oddelek.

Predsednik: g. Jankulović Lazar; člani: gg. Todorović Dragomir, Kerbler dr. Slaviša, Peičić dr. Teodor in Krstić Nikola. — Namestnika: gg. Damjanović Božidar in Tavrić Sibin.

Področje oddelka:

Carinski predmeti, trošarinski predmeti, vsi spori po zakonu o taksah, predmeti o devizah in valutah, monopolska kazniva dejanja neglede na to, katero upravno sodišče je izdalo odločbo; vsi predmeti o samoupravnih davščinah in predmeti po zakonu o neposrednih davkih, najsi je izdal odločbo minister ali upravno sodišče, ter predmeti zemljiškega katastra.

Sodbe upravnih sodišč pridejo v oddelke, o katere spadajo po predmetu.

Spori, ki so zasnovani s tožbami zoper odločbe bana, komandanta žandarmerije ali zoper odločbe drugega oblasti o službenih razmerjih državnih uslužbencev, spadajo v pristojnost tistega oddelka državnega sveta, v čigar pristojnost spadajo predmeti tistega ministrstva.

Profesorska Samopomoč

Profesorska Samopomoč, v kateri so včlanjeni nameščenci srednjih in strokovnih šol ter univerze v dravski banovini, je imela svoj redni občni zbor dne 14. decembra v Mariboru v posvetovalnici drž. klasične gimnazije. Uvodoma je podal kratko poročilo o poslovanju te socialne ustanove poslovođeči pdpredsednik dr. Pečovnik. Redni občni zbor se vrši vsako tretje leto. V triletni dobi od zadnjega občnega zbora je umrlo osem članov: Jemec, Lenarčič, dr. Omersa, Rezman, dr. Jesenko, Mlakar, Brolih in Watzl. V počaščenje njihovega spomina so se zborovalci dvignili s sedežev.

Gospod prof. Leskošek, ki od ustanovitve društva vodi s priznano točnostjo in vestnostjo tajniške in blagajniške posle, je podal nato svoje poročilo. Pred tremi leti je bilo 463 članov, pristopilo jih je 13, umrlo 8, izstopila sta 2, črtanih je bilo 5, tako da šteje sedaj društvo 461 članov. Od teh je 312 moških in 149 žensk, aktivnih je 265, upokojencev 68, proforskih sprog 128; najstarejši član šteje 83, najmlajša članica pa 25 let. Pripomniti je še, da je med upokojenci večina še razmeroma mladih okoli 50 let). Zanimivo je tudi dejstvo, da ni umrla še nobena včlanjena profesorjeva soproga.

Sedanja posmrtnina znaša 11.550 Din. Društveno premoženje je znašalo pred 3 leti 62.546 Din, danes znaša 75.430 Din in je tedaj precej naraslo. Denar je naložen v Posojilnici in v banovinski hranilnici v Mariboru. V zadnjih 3 letih je bilo na posmrtninah izplačano Din 103.200, v 11 letih društvenega obstoja pa lepa vsota 233.000 Din. Kdor je član od vsega početka, je vplačal 712 Din t. j. povprečno 65 Din na

leto. Vključ vladajoči denarni krizi izplačuje društvo posmrtnine takoj po obvestilu o smrti člana.

Vključ lepemu številu članstva bi društvo pri svojih povsem altruističnih ciljih lahko imelo še mnogo več pripadnikov. Kot član ne more pristopiti, kdor je že prekoraj 45. leto starosti. Apeliramo na agitatorično spretnost in požrtvovalnost vseh društvnikov, da pridobijo svojemu društvu čim več novih članov.

Novi odbor je sestavljen tako-le: predsednik prof. Leskošek, podpredsednik prof. dr. Pečovnik, tajnik prof. dr. Perharc, odbornika direktor Mastnak in dir. v p. dr. Tomišek, pregledniki dir. v p. M. Dolenec, prof. Gasparin in prof. Pirnat.

Pri slučajnostih je predlagal prof. dr. Pečovnik, naj bi se po vzgledu učiteljske Samopomoči ustanovil poseben »Podporni fond«. Iz tega bi prejemale člani v posebni stiski (bolezen, smrt, upokojitev i. p.) kratkoročna, z jamstvi zavarovana posojila po nizki obrestni meri. Zato bi prispeval vsak član 12 mesečnih obrokov po 10 Din, kar bi dalo okroglo 55.000 Din. Vplačani znesek ostane last članov, se ne obrestuje in se vrne ob izstopu ali smrti. Na vse srednješolske zavode je odposlana okrožnica s pozivom, naj se člani izjavijo o tem načrtu in pošljejo morebitne spreminjavalne predloge odboru do konca januarja. Če pristane na predlog vsaj 75% članov, bo sklican v februarju izredni občni zbor za izpremembo pravil. Članstvo v podpornem fondu seveda ne bo za nikogar obvezno, poslužiti se ga pa bodo mogli kajpada tudi samo oni, ki so vanj prispevali.

drp.

Novi grobovi

† Dr. Janko Ponebšek. Dne 13. januarja je umrl v Ljubljani upokojeni višji finančni svetnik in zaslužni vodja ljubljanskega ornitološkega observatorija, dr. Janko Ponebšek. Z njim je odšel od nas eden tistih starih mož — poštenjakov, kakor jih je danes zmerom manj. Rodil se je leta 1861. v Libergu nad Litijo. Pravne studije je dokončal na Dunaju, na graški univerzi je bil pa promoviran za doktorja prava. Kot finančni konceptni uradnik je služil v Ljubljani, Litiji, Radovljici, v Novem mestu, Črnomlju in nazadnje spet pri fin. direkciji, kjer je po polnih službenih letih stopil v pokoj. Pokojnik je bil vester uradnik, ljubezniv predstojnik in zvest tovariš. Mimo svojega uradnega dela je pa pok. dr. Ponebšek kot navdušen naravoslovec ves svoj čas posvetil spoznavanju domačih ptic. Plod tega življenjskega dela je obsežna zbirka ptic, bogata ornitološka znanstvena knjižnica, domača vrsta zanimivih in tehničnih člankov v delu, vrstah in inozemskih strokovnih časopisih in dnevnikih in knjiga »Naše ujede«. Po prevratu je pomagal ustanoviti ornitološko pestano v Ljubljani in bil njen vodja do prerane smrti. — Plemeniti pokojnik, ki je bil eden številnih tihih in požrtvovalnih delavcev na polju slovenske kulture, si je s svojim delom sam postavil spomenik, trajnejši od brona.

† Mihajlo Vučetić. Iz Maribora smo prejeli žalostno vest, da je tam umrl dne 12. januarja upokojeni ravnatelj zemljiške knjige, Mihajlo Vučetić. Pokojnik je bil doma iz Katinovca pri Topuskem na Hrvaškem, kjer se je rodil leta 1863. Pokojnik se je živahno udeleževal v organizacijskem življenju drž. upokojencev v Mariboru, kjer je preživel več let svojega poklica in bil tudi ponovno izvoljen za odbornika organizacije. Pred leti se je večkrat oglašil s stanovskimi prispevki tudi v našem listu in se zlasti zavzemal za izboljšanje gnotnega položaja staroupokojencev. Mariborski tovariši-državni upokojenci se bo-

do pok. M. Vučetića kot vnetega organizatorja in zvestega druga vselej s spoštovanjem spominjali. Tudi naš list se pridružuje tem izrazom simpatije svojemu nekdanjemu sotrudniku. N. v m. p.!

† Inspektor Jakob Skubic. V Ljubljani je dne 13. januarja umrl upokojeni inspektor finančne kontrole Jakob Skubic, splošno znana ljubljanska osebnost. Rodil se je 1862. na Lanišču na Dolenjskem. Kot uradni finančne kontrole je služil v Trstu, Postojni, Kočevju, Kranju in v Ljubljani, kjer je bil upokojen, ko je dopolnil službeno leta. Zaradi odločnega narodnega prepričanja, katerega ni skrilal nikjer in tudi v uradih dosledno občeval s strankami slovensko, so ga pod Avstrijo zapostavljali in je zlasti med vojno prestopal mnogo preganjanja. Kjer je služboval se je povsod vneto udeleževal pri narodnih društvih. Zavednemu narodnjaku in iskrenemu tovarišu ohranijo znanci in prijatelji trajen spomin!

† Gustav Nebenfürher. Dne 17. januarja je umrl v Ljubljani upokojeni nadpravilatelj deželne bolnice, Gustav Nebenfürher. Pokojnik, sin tedanjega načelnika ljublj. južnega kolodvora, se je rodil l. 1864. Bil je po rodu Nemec, a se je tako navezal na rojstno mesto in Slovence, da si je zlasti na karitativnem polju in kot član načelstva Akademskoga kolegija pridobil nepozabnih zaslug. Služil je dolgo vrsto let pri kranjskem deželnem odboru in bil nazadnje upravnik splošne bolnice, dokler ni bil l. 1920. upokojen. — Pokojnik je bil zelo sposoben in vzgledno vester uradnik, nadvse dober in blag človek in vnet stanovski organizator. Bil je nekaj časa tudi odbornik bivše naše »Zveze drž. nameščencev in upokojencev« ter zelo odlično sodeloval v njenem tiskovnem odseku. Zato se Gustava Nebenfürherja kot vzglednega tovariša in plemenitega moža, spominja z globokim spoštovanjem tudi naš list, čigar zvesti prijatelji in naročniki je bil pokojnik do smrti.

Vestnik

Vlada in združništvo. Odposlanstvu Glavne zadrzne zveze je kmetijski minister dr. Dragoljub Janković na pozdrave in prošnjo, naj čimprej izda enotni zadrzni zakon, ki bo rešil združništvo pred propadanjem, odgovoril, da je že deklaracija vlade poudarila, da bo vlada združništvu posvetila posebno pozornost. Tudi bo on zlasti v svojem ministrstvu vodil vso politiko v tem smislu. Prizadeval se bo, da čimprej izda zadrzni zakon, ki bo omogočil zadrugam, da bodo mogle vršiti svoje veliko gospodarsko poslanstvo. Zato bo posvetil glavno skrb zlasti čimprejšnji sanaciji zadrug, ki so zaradi gospodarske krize prišle v stisko.

Za spremembo § 76. uradniškega zakona. O priliki sprejema glavnega odbora JUU pri novem prosvetnem ministru, je predsednik organizacije g. Ivan Dimnik med drugim izrazil željo učiteljsstva, naj se znani § 76. u. z. tako spremeni, da bodo upokojenci v uradniških strokovnih organizacijah popolnoma enakopravni z aktivnim uslužbenstvom. Po navedenem paragrafu namreč smejo sicer upokojenci, ki so bili kot aktivni že včlanjeni v društvu, ostati redni društveni člani tudi še po upokojitvi, toda ne smejo biti člani društvenega odbora. S tem je uspešno sodelovanje upokojencev v strokovnih združenjih skratka onemogočeno, kar mnogokrat močno škoduje delovanju organizacije. Zeleti bi bilo, da se ta določba iz uradniškega zakona čimprej črta, in to za vse stroke in panoge službe.

Trafike in draginjske doklade. Finančno ministrstvo je s posebno odločbo odredilo, da se mora v bodoče dohodek od prodaje kolekov in poštinih znamk v trafikah smatrati kot zavezan plačevanju pridobnine, ker navedeni predmeti ne spadajo med monopolske predmete, glede katerih je odločeno, da njih prodaja ne tvori obrata, zavezanega pridobnini. Po tem tolmačenju bodo morali vsi trafikantje, ki prodajajo razen tobačnih izdelkov, cigaretnega papirja, vžigalic, in drugih monopolskih predmetov, tudi koleke in znamke, prijaviti dohodek od te prodaje, da se jim od njega odmeri pridobnina. Zato ker bodo pa podvrženi plačevanju pridobnine, se jih pa po navodilih finančnega ministrstva mora smatrati, da nimajo pravice do osebne oz. rodbinske draginjske doklade, ker opravljajo posel, za katerega je potrebna oblastvena dovolitev. Taki posli so pa po določbi čl. 26. uredbe o draginjskih dokladah upokojencev ovira prejemanju draginjskih dokladov.

Poročila o društvenih zborovanjih. Začetek leta je v znamenju občnih zborov raznih društev. Tudi naše stanovske in strokovne organizacije sklicujejo občne zbore in na njih razpravljajo o pre mnogih stvareh svoje stroke, ki bi bile zanimive tudi za ostale stroke državnih nameščencev. Mnogo vabil na te občne zbore je že objavil in jih še prav tako rad priobčuje naš list. Koliko smo pa brali doslej v njem izčrpnih poročil o poteku občnih zborov? So pa tudi mnoge strokovne, pa tudi gospodarske organizacije drž. uslužbencev v drav. banovini, ki o njihovem delovanju še nikdar ni naš list prinesel poročila. In zakaj? Ker ne prejme od njih niti najmanjše vesti ne obvestila. Če je taka tajinstvenost v korist društvom in ciljem, zaradi

katerih so bila ustanovljena, je pa drugo vprašanje. Ponavljamo: naš list je vsem na razpolago!

Državni nameščenci in upokojenci, ki stanujejo v Ljubljani, se vabijo, da v lastnem interesu kot najemniki pristopijo k »Društvu stanovanjskih najemnikov v Ljubljani« (Nebotičnik, III. nadstr.). Zavedajmo se, da le z združenimi močmi moremo doseči uspeh in zboljšanje našega položaja.

Redni občni zbor Hranilnega in posojilnega konzorcija bo 18. februarja 1935. Glejte današnji oglas!

Pogrebni sklad državnih uslužbencev in upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani vabi člane, da se v obilnem številu udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil v nedeljo dne 3. febr. kakor vsako leto v kletnih prostorih Hotela Metropol (Miklič) v Kolodvorski ulici.

Odbor.

Delovanje glavne kontrole. Po uradni statistiki za leto 1934. je glavna kontrola lani razpravljala in rešila 137.262 predmetov. Od leta 1933. je ostalo nerešenih 3078 zadev, na novo je pa bilo vloženih 136.308, tako da je konec minulega leta ostalo 2124 nerešenih predmetov. Med rešenimi spisi je bilo 1746 pritožb. V teku leta je imela glavna kontrola 99 splošnih sej, 84 sodnih, 159 računskih in 352 upravnopravnih razprav. — Razdelitev poslov in sestavo posameznih oddelkov (sej) glavne kontrole objavimo prihodnjič.

Katastrska uprava v Litiji. Za ozemlje litijskega sreskega sodišča se je ustanovila z odločbo finančnega ministra nova katastrska uprava. Uradne prostore bo imela v pritličju sodnega poslopja v Litiji, kjer je bila že nekoč nastanjena katastrska uprava (oz. evidenčni urad), preden je bila pred nekaj leti opuščena. Nova katastrska uprava bo za prebivalstvo Litije in okolice velikega pomena.

Upokojenci in odbor železničarskega bolniškega sklada. Na vprašanje osrednjega odbora humanitarnih skladov drž. železnice, je prometno ministrstvo po misljenju komisije za razlago zakona izdalo tolačenje, da imajo po določilih navedbe o zavarovanju državnega prometnega osebja pasivno volilno pravico samo stalni železniški uslužbenci. Fakultativni člani, kar morejo biti upokojenci, se ne smejo voliti za člane upravnega in nadzorstvenega odbora. Že izvoljeni pa izgube svoje mandate.

Nabiralne pole so doslej vrnili in pridobili nove naročnike sledeči požrtvovalni prijatelji lista, gg.: 1. Spec. Anton, sodni poduradnik v Kežmarcu; 2. dr. Ogrin Fran, sreski načelnik v Kranju; 3. Podkrižnik Martin, sreski tajnik v Kranju; 4. Davčna uprava, Dol. Lendava; 5. dr. Marn Rudolf, načelnik odd. VIII. ban. uprave, Ljubljana; 6. Davčna uprava Ljutomer; 7. Ribič Alfonz, davč. inšpektor, Gornji grad; 8. Oddelek, fin. kontrole Prosenjakovci 1 naročnika. Vsem navedenim tovarišem, ki naj bi našli kar največ posnemalcev, se za njihovo ljubeznivo naklonjenost našemu skupnem, osrednjemu stanovskemu glasilu, zahvaljuje — uprava.

Obleke kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Zadrzne vesti

Vabilo na občni zbor. Redna letna skupščina »Zadrge drž. uslužbencev za nabavo kredita v Kranju, r. z. z. o. z.« se bo vršila v nedeljo, dne 10. febr. 1935. ob 10. uri v gimnazijskem poslopju v Kranju z dnevnim redom: 1. Konstituiranje skupščine. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo upravnega odbora. 4. Obravnava računskega zaključka za poslovno leto 1934. 5. Poročilo nadzornega odbora in predlog o razrešitvi. 6. Razdelitev čistega dobička. 7. Dopolnilne volitve: a) v upravni odbor: 2 članov in 2 namestnikov, b) v nadzorni odbor: 1 člana in 2 namestnikov. 8. Določitev zneska: a) do katerega se sme zadruga zadolžiti, b) do katerega se sprejemajo vloge, c) najvišjega zneska posojila posameznim zadrugarjem. 9. Določitev obrestnih mer za leto 1935. 10. Sprememba pravil. 11. Odebritev poslovnika za dovoljevanje posojil zadrugarjem. 12. Obravnava samostojnih predlogov, ki morajo biti po čl. 8. pravil predloženi upravnemu odboru pismeno 8 dni pred skupščino. — Skupščina je sklepna, ako je prisotna nad polovico članov. Ako pa skupščina ne bo sklepna ob napovedanem času, se vrši eno uro kasneje in sklepa polnodelavno pri vsakem številu prisotnih članov. — odbor.

Hranilni in posojilni konzorcij v Ljubljani. Opozarjamo vse člane, da se vrši občni zbor v ponedeljek, dne 18. t. m. v sejni dvorani na ljublj. magistratu. Podrobnosti in dnevni red je razvideti iz vabila, katero prinašamo na drugem mestu. Vsi člani na občni zbor!

Gospodinski in kuharski tečaji. Ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga priredi, ko se bo končal sedanji jesenski štirimesečni dnevni gospodinski in kuharski tečaj, novega, ki se prične dne 4. febr. Vpisnina znaša 80 Din, ukovina pa mesečno 320 Din in je v tem znesku že všteta prehrana in uporaba materiala. Ta tečaj bo v prvi vrsti namenjen dekletom z dežele. — Razen tega dnevnega tečaja se bo pričel dne 4. februarja tudi trimesečni večerni gospodinski in kuharski tečaj, ki je že osmi, kar jih je ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga priredila. Dne 4. marca se pa prične trimesečni popoldanski in trimesečni večerni šivalni tečaj. Tečaj se vršita trikrat na teden, in sicer popoldanski ob torkih, četrkih in sobotah od 15. do 18. ure, večerni pa ob ponedeljkih, torkih in petkih od 18½ do 21. ure, vselej v ljubljanskem dvoru. Mesečna ukovina znaša 60 Din. Podrobna pojasnila se dobe v pisarni železničarske menze v Pražakovi ulici.

Iz raznih strok

Iz organizacije geometrov. Ljubljanski odsek Združenja geometrov in geodetov je imel začetek januarja v Ljubljani svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo izredno mnogo članov, kar je dokaz, da se isti močno zanimajo za pereče stanovske zadeve. Po poročilih predsednika g. Iv. Bydlo in tajnika g. L. Fakina delovanje organizacije sicer ni doseglo tistih uspehov, ki bi si jih bilo želeli, vendar je bil odbor vse leto zelo delaven. Zlasti ni bilo mogoče doseči izpolnitve poglavitne želje vseh geometrov, da se jim z ozirom na značaj njihovih studij prizna položaj fakultetsko izobraženih uradnikov in temu primerna razvrstitev. To borbo za priznanje fakultetskega značaja vodijo geometri že dolgo vrsto let, in sicer doslej brez uspeha. — Začetek marca se vrši v Zagrebu občni zbor Združenja geometrov in geodetov, katerega se udeležijo člani iz vse države. Hkrati bo prirejena tudi geodetska razstava, katere se udeležijo člani iz vse države. Hkrati bo prirejena tudi geodetska razstava, katere se udeležijo člani iz vse države. Hkrati bo prirejena tudi geodetska razstava, katere se udeležijo člani iz vse države.

Zborovanje učitelstva meščanskih šol. Konec minilega leta so nastavniki meščanskih šol dravske banovine zborovali v Celju. Zborovanja se je udeležilo okoli 100 članov in je vodil razprave ravnatelj g. M. Hočevar. Po njegovem poročilu o društvenih uspehih in pozdravu gim. direktorja g. Mravljaka, ki je ugotovil, da imajo meščan-

sko-šolski nastavniki enake težnje kot srednje-šolski profesorji, je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje predloge za izboljšanje položaja. Poglavitni so: 1. Ustanovi naj se zveza vseh prosvetnih strokovnih organizacij od najnižjih šol do univerze. 2. Med šolskim letom naj se ne vrše premestitve in nastavitve ter naj nanje ne vplivajo neodgovorne osebnosti in posamezne organizacije. 3. Uzakoniti se mora stalnost nastavnikov, ker je sicer uspešno delo nemogoče. 4. Upokojenecem se aktivni prejemki ne smejo ustaviti, dokler se jim ne nakaže pokojnina. 5. Starejši nastavniki naj se prevadejo po zakonu. 6. Treba je čimprej sezidati najpotrebnejše šolske stavbe. 7. Zaradi izvenšolskega dela ne sme trpeti delo v šoli, ki je najvažnejše za vzgojo naroda. 8. Zniža naj se preobremenitev nastavnikov s poukom. 9. Izda naj se nov zakon za meščanske šole, ki naj upošteva sodobne življenjske potrebe in zajamči učitelstvu pravni in gnotni položaj. 10. Didaktično-pedagoški odsek naj poskrbi, da se čimprej dobe slovenske učne knjige za predmete, za katere jih še ni. 11. Pomladi bodo romali učenci meščanskih šol iz naše banovine na Oplenec. 12. Ustanovi se fond kralja Aleksandra I. v svrhu podpore meščansko-šolskim učencem in družinam nastavnikov. Vsak član bo pet let prispeval vsak mesec po 1 Din. — Mladinski list za meščanske šole »Razori« se tiska v 3500 izvodih. — Končno je poročal ravnatelj g. D. Humek o ustanovitvi praktičnih tečajev na mešč. šolah za nadaljnjo izobrazbo absolventov.

Po svetu

Položaj javnih uslužbencev v Ameriki. V Severni Ameriki je vladajoča huda gospodarska kriza mimo delavstva, industrijcev in poljedelcev močno zadela zlasti tudi javne uslužbence vseh vrst in kategorij. Po varčevalnih odredbah prezidenta Združenih držav Roosevelt se so vsem javnim uslužbencem sprva prejemki znižali za 15%. Lani se je to znižanje skrčilo na 10%, letos pa še za nadaljnjih 5%, tako da so prvotni prejemki od 1. julija 1934 dalje znižani samo še za 5%. Vendar so navzlic temu še znatno prenizki, tako da zlasti nižje kategorije nikakor ne morejo izhajati. To se je pokazalo v značilni okoliščini, da so v Washingtonu demonstrirali po ulicah z drugimi javnimi nameščenci tudi uslužbenci samega urada za gospodarsko izboljšanje, ki stoji pod neposrednim prezidentovim vodstvom. Tako se je pokazalo, da so celo nastavljeni urada N. R. A. (National Recovery Administration) zaradi nezadostnih plač primorani javno nastopiti v obrambo svojih zahtev.

Vozne ugodnosti avstrijskih upokojenec. Avstrijska Državna zveza javnih nameščencev je s posebno vlogo zaprosila zveznega kancelarja naj ukrene potrebno, da se avstrijskim državnim upokojenecem priznajo vozne ugodnosti v enaki meri kot so priznane aktivnim javnim uslužbencem v Avstriji. Spomenica navaja, da so državni upokojenci od 1. januarja 1932 napram aktivnim močno zapostavljeni, ker dobi-

vajo samo neko določeno število ugodnostnih vozovnic, namreč po 52 nakaznic na leto, in to za razdalje preko 100 km ozirom, vendar pa upokojenci plačujejo za legitimacije enake pristojbine kot aktivni uslužbenci. Državni upokojenci so na bivših avstrijskih železnicah uživali enake vozne ugodnosti kot aktivni nameščenci že od leta 1901. dalje. Zato — izvaja spomenica — ni mogoče uvideti, zakaj naj bi dovolitev enakih voznih ugodnosti upokojenecem mogla biti škodljiva za avstrijske železnice, ko se je nad 30 let drugače postopalo. Razen tega je znano, da avstrijske železnice priznavajo najrazličnejše vozne ugodnosti vsem mogočim društvom in organizacijam, tako n. pr. združenju dirigentov, trgovskih potnikov, organizaciji glasbenikov itd. Zato naj bi se upokojenecem čimprej spet priznale enake pravice v tem pogledu, kakršne so uživali polnih 30 let.

Poštarji na Angleškem. Po poročilu lista »The Post«, službenega glasila organizacije poštne uslužbencev, je število organiziranih članov doseglo nedavno 100.167. Kakor v mnogih drugih državah, so tudi na Angleškem poštne uslužbenci med najagilnejšimi strokovno organiziranimi javnimi nameščenci in imajo najkrepkejšo strokovno, gospodarsko in kulturno organizacijo. Povod za nenaden porast članstva navedenega združenja je iskati v dejstvu, da je angleška vlada enostransko uredila službene prejemke in draginjske doklade, kar se je doslej vselej uravnavalo sporazumno med vlado in strokovnimi organizacijami.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ,
kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani ima svoj

60. redni občni zbor
v ponedeljek, 18. februarja 1935. ob 19.30 uri v sejni dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani.

Zborovalni red:

1. Konstituiranje občnega zbora;
2. Poročilo upravnega odbora o delovanju in o letnem računu za leto 1934. s predlogom o razdelitvi prebitka;
3. Poročilo nadzorstvenega odbora o delovanju in o letnem računu za leto 1934. s predlogom o razrešnici;
4. Odobrenje letnega računa za l. 1934. in podelitev razrešnice upravnemu odboru;
5. Določitev višine, do katere se sme zadruga zadolžiti;
6. Določitev višine, do katere sme druga prejemati hranilne vloge;
7. Določitev višine, do katere sme druga odobriti posojila članom;
8. Rešenje pritožb in predlogov, ki se morajo pisмено sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred obnim zborom;
9. Dopolnilne volitve;
10. Slučajnosti.

V primeru nesklepnosti se bo vršil pol ure pozneje istotam za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno neglede na število prisotnih združnikov.

Narodno gospodarstvo

Združitev državnih denarnih zavodov. Vlada je izdala uredbo s katero so se podredile nadzorstvu finančnega ministrstva Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka. S to združitvijo navedenih zavodov, ki bodo od sedaj poslovali pod enotnimi navodili finančnega ministra, bo omogočena uspešnejša usmeritev vsega kreditnega poslovanja državnih zavodov v zaželeni pravec. Znano je, da ima finančno ministrstvo tudi odločujoč vpliv na Narodno banko, tako da je sedaj vse državno privilegirano denarništvo pod enotnim vodstvom, kar bo vsekakor v prid smotni kreditni politiki.

Znižanje obrestne mere. Finančni minister je v nizu odredb, s katerimi skuša ozdraviti naše denarne in gospodarske razmere, ukrenil, da se zniža obrestna mera Narodne banke in ostalih državnih privilegiranih denarnih zavodov. S tem v zvezi je uredba, s katero se predpiše na novo maksimiranje obrestne mere za zasebne denarne zavode. Ta bo znašala za vloge 4 do 5%, za posojila pa največ 10%. — Finančni minister je hkrati dovolil, da se na tečajnih izkazih naših borz navede tudi ustrezajoči tečaj deviz z všteto uradno premijo, ki znaša zdaj 28.5%. S tem bodo postale naše borzne tečajnice vsakomur umljive. — Finančno ministrstvo je tudi dovolilo objavljati tečaja našega dinarja v inozemstvu.

Naše osnovno šolstvo v letu 1933/34.

STANJE ŠOL IN UČENCEV.

V banovini je 161 enorazrednic, 177 dvorazrednic, 150 trirazrednic, 106 štirirazrednic, 111 petrazrednic, 131 šestrazrednic, 28 sedemrazrednic in 9 osemrazrednic; skupaj 852 šol.

Od teh je ena šola za gluhoneme, 1 za slepe, 1 banovinsko vzgajališče, 2 šoli za manjnadarjene, 1 manjšinska šola, 40 popolnoma nemških, 11 delno nemških, 5 madžarskih manjšinskih razredov, ter 14 zasebnih šol.

Poleg dveh šol za manjnadarjene je še 21 razredov za defektno deco, ki so nameščeni na raznih šolah. Zaradi pomanjkanja učnih prostorov je ostalo 8 šol neotvorjenih.

Otroških vrtcev je 49, zavetišč pa 10.

Narodne šole obiskuje 176.657 otrok. Od teh je 173.156 Jugoslovancev, 2714 Nemcev, 606 Madjarov, 12 Italijanov, drugih narodnosti pa 169.

V šolskem letu 1930./31. je znašalo število šoloobiskujočih otrok 141.541, v letu 1932./33. pa 161.709. Prirastek zadnjih treh let znaša torej 36.116 otrok.

Otroške vrtce posecata 1902 otroka; od teh je 1841 Jugoslovancev, 41 Nemcev in 20 drugih narodnosti.

Učni prostori.

Statistika šolskih prostorov v dravski banovini kaže, da imamo nastanjenih 852 narodnih šol v 831 šolskih poslopijih. Od navedenih šolskih poslopij je 739 v smislu določil § 39. zak. o n. š. last šolskih občin, ostalih 92 poslopij pa so komunalna, odnosno privatna najeta zasilna poslopja. V vseh poslopijih imamo 2674 učilnic za 3578 razredov, brez otroških vrtcev in zabavišč. Iz navedenega sledi, da primanjkujejo 904 učilnice, kar pa je kvarno za zdravje šolske mladine in učiteljstva.

Zidanje in prezidavanje šolskih poslopij.

V povojni dobi od l. 1924. do l. 1933. so investirale občine za zidanje in prezidavanje 69 šol. Poslopjij pomembno vsoto Din 53.913.149—. Po iniciativi banovinskega šolskega odbora je bilo v letu 1931. vse potrebno pripravljeno za zgradbo 70 novih šolskih poslopij. Z nastopom gospodarske krize pa se je moralo odložiti zidanje. Zaradi tega je mnogo krajevnih šolskih odborov v stiskah pri plačevanju zapadlih anuitet za zgrajena poslopja. Tem šolskim občinam je pomagala s podporami banovina v skupnem znesku 466.000 Din.

Naturalna stanovanja učiteljstva.

V sedanjih šolskih poslopijih ni na razpolago potrebnih učiteljskih stanovanj, ker so bile po prejšnjih šolskih zakonih dolžne skrbeti šolske občine le za naturalna stanovanja šolskih upraviteljev. Z izvajanjem novega šolskega zakona o narodnih šolah se je pri zidavah in prezidavah šolskih poslopij skrbelo, da se je sezidalo potrebno število učiteljskih stanovanj. V banovini je za učiteljstvo na razpolago 1370 naturalnih stanovanj v glavnem za šolske upravitelje. Ostalo učiteljstvo prejema po § 29. in 73. zakona o narodnih šolah stanarino.

Manufakturna trgovina

ABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in českkih tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Poslajte
naročnino!

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciška 6
Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadržna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!